

OBSAH

Úvodom	11
I. VŠEOBECNÁ ČASŤ	
I. kapitola – Základné pojmy	14
1. Pojem a definícia medzinárodného práva	14
2. Osobitosti medzinárodného práva	18
3. Otázka postavenia jednotlivcov a ľudstva ako subjektov medzinárodného práva	22
4. Kodifikácia medzinárodného práva	24
5. Systém medzinárodného práva	27
6. Pramene vnútroštátneho a medzinárodného práva a ich vzťah	28
6.1. Právny poriadok SR a medzinárodné zmluvy	29
6.2. Recepčia práva	43
6.3. Medzinárodnoprávne súvislosti vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie	45
7. Vznik a vývoj medzinárodného práva a jeho vedy	53
7.1. Začiatky medzinárodného práva	53
7.2. Východné samovlády	54
7.3. Veda medzinárodného práva v staroveku	56
II. kapitola – Pravidlá medzinárodného práva	63
1. Pojem a druhy pravidiel medzinárodného práva	63
1.1. Zmluvné a obyčajové pravidlá a záväzné rozhodnutia medzinárodných orgánov a organizácií	63
1.2. Zdvorilostné a morálne pravidlá	66
1.3. Materiálne a procesné pravidlá	67
1.4. Všeobecné, partikulárne a individuálne pravidlá	68
1.5. Časovo obmedzené a časovo neobmedzené pravidlá	70
1.6. Dispozitívne a kogentné pravidlá	70
2. Zásady a normy	72
3. Všeobecné a základné zásady	73

III. kapitola – Základné zásady medzinárodného práva	76
1. Úloha OSN pre záruky mieru	76
1.2. Úloha a právomoc Bezpečnostnej rady OSN pre zachovanie mieru a bezpečnosti	76
1.3. Úloha a právomoc OSN pri riešení medzinárodných sporov	80
1.4. Návrhy na revíziu Charty OSN	81
2. Základné zásady medzinárodného práva	83
3. Zásady priateľských vzťahov a spolupráce štátov	85
4. Zásada mierového riešenia medzinárodných sporov	94
4.1. Rozvinutie zásady mierového riešenia medzinárodných sporov v kodifikačnom procese OSN a KBSE	94
4.2. KBSE a zásada mierového riešenia medzinárodných sporov	97
4.3. Správa expertov KBSE o mierovom riešení sporov z roku 1991	100
5. Deklarácia o mierovom riešení medzinárodných sporov, prijatá VZ OSN 15. decembra 1982	103
6. Zásada zákazu hrozby a použitia sily v medzinárodných vzťahoch	104
7. Zásada nepoužitia sily v Charte OSN – výklad niektorých pojmov	114
8. Zásada neintervencie v medzinárodnom práve	126
9. Povinnosť štátov navzájom spolupracovať v súlade s Chartou OSN	143
10. Zásada rovnoprávnosti a sebaurčenia národov	144
11. Zásada zvrchovanej rovnosti štátov	146
12. Zásada svedomitého plnenia záväzkov	146
13. Základná zásada medzinárodného práva: právo na život v mieri – základné ľudské právo)	148
14. Deklarácia zásad vzťahov, ktorými sa riadia štáty KBSE (z roku 1975) ..	160
15. Niektoré nové základné zásady inštitucionálno-právneho systému záruk mieru	170
16. Význam a problémy základných zásad medzinárodného práva a zásad Charty OSN pre zachovanie mieru a bezpečnosti	172
 IV. kapitola – Právne následky porušenia medzinárodného práva	
(zodpovednosť štátu – sankcie)	174
1. Pojem a náležitosti protiprávneho správania sa	174
2. Vymedzenie pojmu medzinárodno-právna zodpovednosť	176
3. Obsah zodpovednostnej povinnosti	177
4. Nátlakové opatrenia mimoprávnej, faktickej povahy	177
5. Donútenie prostredníctvom spoločenstva štátov	179

II. OSOBITNÁ ČASŤ

SUBJEKTY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA

I. kapitola – Subjekty medzinárodného práva, medzinárodno-právne postavenie štátu	184
1. Štát ako subjekt medzinárodného práva	184
2. Národ ako subjekt medzinárodného práva	186
3. Medzinárodné súvislosti zvrchovanosti Slovenskej republiky	187
4. Vznik štátu, delenie štátov	191
5. Uznanie štátu, druhy uznania	193
6. Zánik štátu ako subjektu medzinárodného práva	198
7. Problematika štátnej sukcesie a jej medzinárodnoprávna úprava	200
II. kapitola – Medzinárodné organizácie a orgány, medzinárodné konferencie (všeobecne)	207
1. Medzinárodné organizácie a orgány	207
III. kapitola – Obyvateľstvo podľa medzinárodného práva (Medzinárodné postavenie obyvateľstva, jednotlivcov, ochrana ľudských práv)	210
1. Pojem „obyvateľstvo“	210
2. Pojem základných ľudských práv; medzinárodná úprava	212
3. Cudzinecký režim	216
4. Právo diplomatickej ochrany cudzích štátnych príslušníkov	218
5. Porovnanie systémov ochrany základných ľudských práv	221
IV. kapitola – Právny režim územia a iných priestorov	236
1. Štátne územie	236
1.1. Zloženie štátneho územia	237
2. Nadobúdanie a strata štátneho územia	239
3. Štátne hranice a pohraničný režim	241
3.1. Určovanie štátnych hraníc	241
3.2. Pohraničný režim	242
3.3. Slovenské štátne hranice	242
4. Medzinárodné rieky	248
5. More	249
5.1. Pobrežné vody, príľahlé pásma a podmorské plytčiny	251
5.2. Šíre more a jeho právny režim	254
6. Kozmický priestor a nebeské telesá	258
V. kapitola – Orgány štátu pre zahraničné styky	264
1. Diplomatická misia	265
2. Konzulárny úrad	266
3. Osobitná misia	267

4. Problematika medzinárodných organizácií a zastupovania štátov pri nich	268
5. Viedenský dohovor o zastúpení štátov v ich stykoch s medzinárodnými organizáciami univerzálnej povahy z r. 1975	269
6. Dohovor o výsadách a imunitách OSN a dohovor o výsadách a imunitách odborných organizácií OSN	271
VI. kapitola – Právo medzinárodných zmlúv	275
1. Medzinárodné zmluvy (pojem, spôsobilosť uzatvárať medzinárodné zmluvy, obsah, platnosť a dôvody neplatnosti, suspendovanie)	275
1.1. Základné predpisy upravujúce uzatváranie a vykonávanie medzinárodných zmlúv v SR	282
2. Štádiá uzatvárania medzinárodnej zmluvy	285
2.1. Príprava prerokovania návrhu medzinárodnej zmluvy	285
2.2. Štádiá uzatvárania medzinárodných zmlúv	286
2.3. Ratifikácia medzinárodnej zmluvy	288
2.4. Prijatie (akceptácia) medzinárodnej zmluvy	288
2.5. Schválenie medzinárodnej zmluvy	288
2.6. Aké sú účinky platných medzinárodných zmlúv?	290
2.7. Zmeny a doplnky medzinárodných zmlúv	291
2.8. Výklad medzinárodných zmlúv	291
2.9. Koniec platnosti medzinárodnej zmluvy	293
VII. kapitola – Mierové riešenie medzinárodných sporov	295
1. Prostriedky riešenia	295
2. Mierové riešenie sporov. Perspektívy pre 21. storočie. (Tézy)	307
III. ČASŤ	
PRÁVO OZBROJENÝCH KONFLIKTOV. NEUTRALITA	
I. kapitola – Právo ozbrojených konfliktov	312
1. Historické súvislosti	312
2. Právo ozbrojených konfliktov	317
3. Pramene medzinárodného práva ozbrojených konfliktov	318
II. kapitola – Neutralita. Kódex OBSE	329
1. Neutralita v súčasnom medzinárodnom práve	329
2. Kódex správania sa štátov KBSE v oblasti bezpečnosti	338
3. Summit OBSE v Istanbule	352
Charta pre európsku bezpečnosť	352
Istanbulská deklarácia	353
Zmluva o konvenčných ozbrojených silách v Európe	354
Viedenský dokument 1999	354

IV. ČASŤ

PRÁVO ODZBROJENIA A BEZPEČNOSTI

I. kapitola – Hlavné ciele, problémy a úlohy medzinárodných zmlúv a dohôd o obmedzení zbrojenia a odzbrojení z hľadiska kontroly ich plnenia	358
II. kapitola – Medzinárodné zmluvy o obmedzení zbrojenia	361
1. Zmluva o Antarktíde z roku 1959	361
2. Zmluva o zákaze umiestňovania jadrových zbraní a iných zbraní hromadného ničenia na dne morí a oceánov a v jeho podzemí z r. 1972	363
3. Zmluva o zákaze pokusov s jadrovými zbraňami v ovzduší, v kozmickom priestore a pod vodou	365
4. Zmluva o obmedzení podzemných skúšok jadrových zbraní	366
5. Zmluva o nešírení jadrových zbraní	367
6. Zmluva o zákaze jadrových zbraní v Latinskej Amerike	369
7. Zmluva o zákaze vývoja, výroby a hromadenia zásob bakteriologických a toxínových zbraní a o ich ničení	371
8. Dohovor o zákaze vojenského alebo akéhokoľvek iného nepriateľského použitia prostriedkov meniacich životné prostredie z r. 1977	373
III. kapitola – Niektoré problémy medzinárodných zmlúv o odzbrojení ...	375
1. Problémy zákazu vývoja, výroby a likvidácie chemických zbraní	375
2. Problémy a súvislosti úplného zákazu nukleárných skúšok	383
3. Problémy právnych záruk v kozmickom priestore (vznik a vývoj medzinárodného kozmického práva)	390
IV. kapitola – Hodnotenie mechanizmu, prostriedkov a metód kontroly zmlúv a dohôd o obmedzení zbrojenia a odzbrojení	413
Súlad kontroly so zásadami medzinárodného práva	422

V. ČASŤ

GLOBALNÉ PROBLÉMY ĽUDSTVA A MEDZINÁRODNÉ PRÁVO

I. kapitola – OTÁZKY RIEŠENIA NIEKTORÝCH GLOBALNÝCH PROBLÉMOV SÚČASNÉHO SVETA Z HĽADISKA MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	430
1. Globálne problémy (charakteristika)	430
2. Medzinárodno-právne aspekty globálnych problémov	433
Niektoré medzinárodné aspekty a problémy konverzie	434
Výskum a využívanie kozmického priestoru	439
Oblasť morí a svetového oceánu	440

3. Vedeckotechnický pokrok ako špecifický problém a jeho vplyv na medzinárodné vzťahy a na medzinárodné právo	444
Na záver	451
Summary	454